

УДК 343.13

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.01.3.9>

ДИСКРЕЦІЯ СТОРОНИ ОБВИНУВАННЯ У ПОЛЬСЬКОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Дуфенюк О.М.,

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінального процесу та криміналістики
факультету № 1 (з підготовки фахівців
для органів досудового розслідування Національної поліції України)
Львівського державного університету внутрішніх справ
ORCID: 0000-0001-6529-4036*

Дуфенюк О.М. Дискреція сторони обвинувачення у польському кримінальному процесі.

Стаття є запрошенням до широкої дискусії про модель належної правової процедури та межі дискреції суб'єктів процесуальної діяльності. Дослідницька увага спрямована на пізнання польського досвіду правового регулювання підготовчого провадження, зокрема повноважень прокурора, слідчого, дізнавача на цій стадії кримінального процесу. Наголошено, що мета вивчення зарубіжного досвіду полягає не в механічному копіюванні іноземних моделей та підходів, а в формуванні критичного мислення та сприянні пошуку шляхів удосконалення національних правових інститутів у цій сфері. Дослідження складається з трьох частин. У вступній частині висвітлено актуальність теми, короткий аналіз наукових джерел, сформульовано мету. У другій частині розглянуто питання змісту концепту «належна правова процедура» та дискреції сторони обвинувачення під час стадії досудового розслідування. На основі перекладу та тлумачення норм кримінального процесуального законодавства викладено (1) особливості ухвалення рішення про початок провадження; (2) здійснення «провадження перевірки»; (3) можливості проведення процесуальних дій до прийняття постанови про початок слідства; (4) особливості проведення обшуку; (5) особливості визначення допустимості доказів; (6) інститут сигналізації про порушення. Наголошено, що польська Фемида і польське суспільство розуміють важливість дискреції сторони обвинувачення і погоджуються на таке правове регулювання в рамках «суспільного договору». Водночас, звернуто увагу на критику польськими вченими окремих аспектів кримінального процесу, зокрема повноважень прокурора. У висновках викладено узагальнення результатів дослідження. Констатовано, у польському процесуальному кодексі залишається багато «повітря між рядками». Відсутня потреба все «юридизувати». Делегована стороні обвинувачення широка свобода ухвалення процесуальних рішень та проведення процесуальних дій. Така політика доводить, що менш «жорстке» регулювання і більше дискреції для сторони обвинувачення не суперечить змісту верховенства права та практиці ЄСПЛ.

Ключові слова: кримінальний процес, сторона обвинувачення, прокурор, слідчий, поліція, досудове розслідування, криміналістична тактика, процесуальні дії та рішення, процесуальні ризики, докази.

Dufeniuk O.M. Discretion of the prosecuting subjects in the Polish criminal process.

The article is an invitation to a broad discussion on the Due Process Model and the limits of the prosecuting subject's discretion. The research attention is directed to the Polish experience of criminal proceedings legal regulation, in particular the prosecutor's and investigator's powers. It is emphasized that the purpose of studying foreign experience is not to perform mechanical copying of foreign models and approaches. It is important to develop critical thinking, to identify ways to optimize our legal regulation in this field. The study consists of three parts. The introductory part highlights the relevance of the topic, a brief analysis of scientific sources, and formulates the goal. The second part considers the issue of the content of the concept of «due process» and the discretion of the prosecution during the pre-trial investigation stage. In accordance with the provisions of the Polish procedural code, considered: (1) the decisions making process about initiating an investigation; (2) the features of «verifying proceedings»; (3) the possibility of conducting procedural actions before the investigation official start through the relevant resolution; (4) the features of conducting a search as an investigative action; (5) the features of determining the admissibility of evidence; (6) the institution of signals of violation. It is emphasized that the Polish Themis and Polish society understand the importance of the prosecutor's discretion and agree to such legal regulation within the framework of the «social contract». At the same time, attention is drawn to the criticism of Polish scientists regarding certain aspects of

the proceedings, especially in the area of prosecutor's power. The conclusions set out a generalization of the research results. It is stated that the Polish procedural code has a lot of «air between the lines». There is no need to legalize everything. There is a delegation of broad freedom to make procedural decisions and conduct procedural actions by prosecutors and investigators. This policy proves that less strict regulation and more discretion for the prosecuting subjects does not contradict the essence of the rule of law principle and the practice of the ECHR.

Key words: criminal trial, prosecution, prosecutor, investigator, police, pre-trial investigation, forensic tactics, procedural actions and decisions, procedural risks, evidence.

Постановка проблеми. На підтвердження важливості обговорення порушеної проблеми можна навести кілька аргументів. По-перше, пізнання зарубіжного досвіду збагачує наші знання і сприяє переоцінці функціональності певних інститутів, впровадженню кращих практик, виходу з «тунельного» мислення, зосередженого на власній традиції міркувань. Однозначно не слід вже завтра копіювати і застосовувати іноземні підходи та рішення. Без ґрунтовних досліджень і оцінки ризиків, без вивчення ментальних особливостей суспільства, яке толерує такі підходи, розуміння історичної еволюції їх становлення, це було б вкрай необачно, нераціонально, а часом небезпечно. Проте знання і розуміння існування того «іншого» може стати основою для формування власного шляху оптимізації правових інститутів.

По-друге, навколо питання дискреції рішень представників владних повноважень завжди будуть вирувати академічні дискусії, адже не існує «золотого стандарту» визначення її меж, а тому щоразу коли є необхідність зробити вибір алгоритму дій у кожній життєвій ситуації виникає потенційні ризики помилок, недбалості, упередженості, зловживань суб'єктів процесуальної діяльності. Щоби мінімізувати ці загрози, наш законодавець пішов шляхом максимально можливої «юридизації» правил і процедур у КПК. Це, своєю чергою, ускладнило великою мірою практичну реалізацію окремих норм і призвело до стрімкого зростання навантаження на органи досудового розслідування та прокурорів. Чи не кожне ґрунтовне дослідження у галузі кримінального процесуального права говорить про те, що щось й надалі недостатньо врегульовано і треба ще більше, чіткіше, точніше визначити й прописати в законі. Натомість польські колеги, не зважаючи на вказані вище ризики, залишили доволі широкий діапазон для розсуду. Тож видається доцільним і корисним провести побіжний огляд ситуацій у стадії досудового розслідування, де прокурор і слідчий мають делеговану свободу дій при ухваленні процесуальних рішень та застосуванні процесуальних інститутів.

Мета статті – на основі дослідження норм польського національного права сформулювати уявлення про дискреційні повноваження сторони обвинувачення у кримінальному процесі.

Стан опрацювання проблематики. Процесуальний статус, функції сторони обвинувачення в українській правовій доктрині були предметом не одного ґрунтовного дослідження. Повноваження прокурора вивчали Р. Гасанов, А. Гнатюк, І. Єна, І. Кісліцина, В. Колодчин, Ю. Коробко, А. Лапкін, Г. Ніколайчук, І. Рогатюк, М. Черноусько та ін. Статус слідчого аналізували Р. Ботвінов, Л. Гуртієва, І. Зіньковський, О. Кіпер, О. Лисецький, О. Литвинчук, І. Чурікова та ін. Дискреція в правозастосовній практиці також не була залишена без уваги. О. Ботнаренко, О. Білостоцький, А. Грінь, та інші вчені досліджували її сутність, межі та особливості застосування. R. A. Stefański, P. Kardas, K. Dudka, J. Stępień та інші польські правники вивчали проблеми діяльності прокурора у польському процесі.

Водночас серед фахових публікацій та монографічних досліджень крайніх років вкрай мало таких, що стосуються польської регламентації повноважень сторони обвинувачення та/або компаративного дослідження у цій сфері. За винятком праць авторки, які були присвячені проблематиці наукових доказів та висновків експерта у кримінальному процесі [1; 2] прикладом поодиноких досліджень можна назвати статтю О. Березінкова «Польський досвід криміналізації наруги над могилою» [3], яка все ж стосується матеріального, а не процесуального права; статтю В. Федчишиної «Використання спеціальних економічних знань у польському кримінальному процесі: доктринальні погляди та судова практика» [4]. Сказане звісно не виключає потенційної можливості існування інших публікацій, проте є обґрунтовані підстави говорити про доволі низьку активність досліджень у цьому тематичному напрямі.

Виклад основного матеріалу. Модель належної правової процедури (*Due Process Model*) має головним завданням не допустити необґрунтованого обвинувачення, дотриматись установленої процедури, яка ґрунтується на верховенстві права. Автор ідеї диференціації моделей кримінального процесу, Г. Пакер, вдало застосовує метафору: якщо модель боротьби зі злочинністю нагадує конвеєрну лінію засуджень, то модель належної процедури схожа на смугу перешкод для засудження [5, с. 13]. Зміст ідеї належної правової процедури в українській науковій доктрині вдало резюмує В. Михайленко, констатуючи, що на сучасному етапі розвитку кримінального процесу

застосування належної правової процедури має забезпечувати його відповідність стандартам захисту прав людини, єдність змісту та форми кримінального провадження, налагоджену «співпрацю» верховенства права і законності, що в підсумку балансує приватні і публічні інтереси задля досягнення справедливості. Принцип пропорційності та застосування належної правової процедури є перешкодою для свавілля і зловживання учасниками [6, с. 8–9]. Утім не існує єдиного, уніфікованого еталону, тому кожна демократична європейська держава, яка сповідує цінності верховенства права та людських прав шукає власний шлях побудови такої моделі, спосіб комбінування правових норм, політик, правил і процедур. Це зумовлює появу несподіваних підходів і практик, які в одних країнах на законодавчому рівні є неприйнятними, тоді як в інших – вважаються дієвими та ефективними.

Прикладом може слугувати досвід Республіки Польщі в частині правового регулювання кримінального провадження. Для прихильників збереження жорстких доктринальних традицій, позитивістського праворозуміння і потреби максимально все «юридизувати» буде великою дивиною те, що польський прокурор і слідчий можуть 30 днів міркувати і перевіряти, чи є склад кримінального порушення у повідомленні; проводити до початку досудового розслідування не тільки огляд, але й обшуки, допити свідків, допит підозрюваного, відбирати у нього порівняльні зразки для експертиз; протоколи процесуальних дій може складати залучений «протоколянт», а докази отримані з порушеннями процесуальної форми не зумовлюють автоматичного визнання судом недопустимими.

Для кращого розуміння методологічних засад дослідження слід викласти кілька важливих зауваг. По-перше, у зв'язку з обмеженим обсягом статті зосередимо увагу тільки на стадію досудового провадження і звуємо фокус уваги на кілька доволі показових прикладів польських новацій у процедурі кримінального переслідування [7].

По-друге, у польському КПК за загальним правилом слідство проводить прокурор, але він може делегувати проведення всього слідства або окремих процесуальних дій Поліції (§ 1 ст. 311). Повноваження Поліції мають інші органи державної влади: Прикордонна служба, Агентство внутрішньої безпеки, Державна податкова адміністрація, Центральне антикорупційне бюро та Військова поліція, а також інші органи, передбачені окремими положеннями КПК (ст. 312). Роль прокурора у кримінальних справах включає як наглядову діяльність, що здійснюється у співпраці з іншими правоохоронними органами, так і вжиття самостійно дій, пов'язаних з необхідністю встановлення достовірних фактичних даних у кримінальному провадженні [8, с. 466].

Слідчі та дізнавачі працюють поза прокуратурою і прямо не визначені як сторона обвинувачення на рівні закону, проте функціонально їхня діяльність і статус схожі до українського аналогу. Положення § 1 ст. 15 КПК Республіки Польщі визначає, що Поліція та інші органи, що здійснюють кримінальне провадження, виконують доручення суду, судового секретаря та прокурора і проводять дізнання або розслідування під наглядом прокурора в межах, визначених законом. Застосовуючи аналогію, у контексті цього дослідження під концептом «дискреція сторони обвинувачення» розумітимемо можливість ухвалювати процесуальні рішення, застосовувати криміналістичну тактику та вчиняти процесуальні дії прокурорами, слідчими, дізнавачами.

По-третє, цілком очевидно, що дане дослідження потребує перекладу польського правничого тексту, що є справою доволі складною (деталі були висвітлені в окремій публікації [9]). Формулювання певних мовних конструкцій може суттєво відрізнятись від питомо українських зворотів на позначення певних інститутів, криміналістичних тактичних інструментів, процесуальних дій чи рішень. Часом виявляються взагалі відсутні етимологічні відповідники. Тож припускаємо існування альтернативних інтерпретацій окремих термінів та нормативних положень.

Таблиця 1 презентує систематизовані результати дослідження.

Таблиця 1

Дискреція сторони обвинувачення під час стадії досудового розслідування в польському кримінальному процесі

Сфера дії	Норма КПК Республіки Польщі	Дискреція сторони обвинувачення / коментар
Рішення про початок та/або припинення провадження	п. 11 § 1 ст. 17	– не починати провадження, а почате провадження припинити у зв'язку з появою «інших обставин, які виключають переслідування». Коментар: відкритий перелік підстав дає змогу самостійно діагностувати та обґрунтовувати наявність таких «інших обставин»

Початок слідства або відмова почати слідство	ст. 303	<p>– кримінальне провадження має бути почато невідкладно. Коментар: відсутня конкретизація у формі годин, днів на відміну від українського законодавства, де є пряма вказівка впродовж 24 год. внести дані про кримінальне правопорушення до ЄРДР</p>
Провадження перевірки	ст. 307	<p>– якщо є потреба перевірити відомості про правопорушення, постанова про початок слідства або відмову почати слідство вноситься не пізніше, ніж через 30 днів від отримання повідомлення; – під час такої перевірки не отримуються висновки експертів і не проводяться дії, які потребують складання протоколу, крім протоколу усної заяви і отримання показань свідка, якою є особа, що повідомляє про кримінальне правопорушення. Коментар: у польському кримінальному процесі від моменту повідомлення про злочин може місяць тривати перевірка даних, яка по суті не передбачає проведення жодних слідчих дій (бо ж усі вони потребують оформлення протоколу), натомість можна проводити опитування, аналіз даних відкритих джерел тощо. Це кардинально інший підхід, який точно подовжує строки розгляду заяви, але й має свої переваги через можливість пріоритетизації поточних завдань, можливість на цьому етапі встановити обставини, які виключають переслідування, і не витратити даремно ресурси</p>
Процесуальні дії до прийняття постанови про початок слідства	§ 1 ст. 308	<p>– якщо є нагальна потреба в невідкладних випадках забезпечити захист слідів і доказів від втрати, руйнування, знищення, прокурор або Поліція можуть в кожній справі провести:</p> <ul style="list-style-type: none"> • огляд місця події, • отримати висновок експерта, • провести обшук та інші дії щодо підозрюваного, у тому числі отримати зразки крові, волосся, інших виділень. <p>Коментар: треба звернути увагу, що на відміну від попереднього «провадження перевірки» факт/дата проведення першої процесуальної дії є відправною точкою, по-перше, для обліку часу проведення первинних невідкладних процесуальних дій (усі перелічені дії мають бути проведені протягом 5 днів від моменту першої процесуальної дії (§ 5 ст. 308)); по-друге, для обліку тривалості всього слідства (тривалість слідства або дізнання рахується від моменту проведення першої процесуальної дії КПК (§ 5 ст. 308))</p>
	§ 2 ст. 308	<p>– можна допитати підозрюваного до винесення постанови про початок слідства, якщо є передумови для ухвалення такого рішення. Коментар: підозрюваним є особа, щодо якої винесено постанову про пред'явлення обвинувачення або особа, якій без такої постанови оголошено обвинувачення у зв'язку з проведенням допиту у статусі підозрюваного (ст. 71)</p>

Обшук	§ 1 ст. 220 § 3 ст. 224	<p>– обшук проводиться за рішенням суду або прокурора</p> <p>– якщо немає господаря приміщення, то залучається хоча б один дорослий мешканець або сусід.</p> <p>Коментар: статті, присвячені процесуальній регламентації проведення обшуку, не містять жодних вимог щодо обов'язкової безперервної відеофіксації та залучення понятих (таких учасників польський кримінальний процес взагалі не знає). Водночас, відеозапис може бути проведений при кожній процесуальній дії, яка супроводжується складанням протоколу (§ 1 ст. 147), а в метричка доказів (бірках, які формуються до кожного вилученого об'єкта) передбачено підпис свідка, який підтверджує вилучення об'єктів за відповідних обставин [10, с. 90]</p>
	ст. 223	<p>– можна провести обшук особи особою протилежної статі.</p> <p>Коментар: умовою для застосування цієї норми є факт відсутності можливості забезпечити обшук особи особою тієї ж статі або ж таке забезпечення можливе, але надто складне, тому законодавець вказує, що обшук особою тієї ж статі проводиться «в міру можливості»</p>
Допустимість доказів	ст. 168а	<p>– допустимі порушення процесуальних норм під час збирання доказів, оскільки докази не можуть бути визнані недопустимими виключно на тій підставі, що вони були отримані з порушенням процесуальних положень або шляхом забороненої дії, зазначеної у § 1 ст. 1 Кримінального кодексу, окрім випадків, коли докази були отримані у зв'язку з виконанням службових обов'язків державною службовою особою, внаслідок: вбивства, навмисного заподіяння тілесних ушкоджень або позбавлення волі.</p> <p>Коментар: з позиції української практики фантастична норма, яка зовсім не означає офіційний «дозвіл на порушення», а радше стверджує, що порушення належної процедури за визначеними винятками не можуть звести нанівець усю роботу з розслідування кримінального правопорушення і нівелювати мету досягнення справедливості, можливості для відновлення порушених прав і відшкодування шкоди потерпілому. Водночас, у польській науковій доктрині тривають дебати, а в судовій практиці попри існування такої норми є апелювання до Конституції і визнання недопустимими доказів, отриманих з порушеннями закону, не охопленими винятками ст.168а [11], практика визнання недопустимими доказів, які отримані із «разючими» порушеннями [12] і т.д.</p>
Сигналізація про порушення	§ 1 ст. 19	<p>– якщо в кримінальному провадженні виявлено серйозне порушення у діяльності державної інституції, місцевої влади або громадської інституції, зокрема, якщо воно сприяє вчиненню злочину, прокурор на стадії досудового провадження повідомляє про це порушення орган, відповідальний за нагляд за відповідним організаційним підрозділом, а за необхідності також відповідні органи контролю;</p> <p>– поліція повідомляє прокурора про будь-які виявлені порушення;</p> <p>– під час повідомлення про порушення можна вимагати надання пояснень у встановлений термін та вжиття заходів для запобігання таким порушенням у майбутньому. Якщо пояснення не надано у встановлений термін, на керівника органу, зобов'язаного надати пояснення, може бути накладено штраф у розмірі до 10 000 злотих.</p> <p>Коментар: в такий спосіб презентується участь сторони обвинувачення у превенційній діяльності, спрямованій на усунення причин та умов, які сприяють вчиненню кримінальних правопорушень</p>

Чи містять такі підходи потенційні ризики для зловживань? Так. Чи призводить це до масових хибних практик? Вочевидь, ні. До ЄСПЛ скарги проти Польщі, звісно, надходять і навіть ухваляються відповідні рішення (Харжинські проти Польщі, Ратайчик проти Польщі, Красуські проти Польщі, Кравчак проти Польщі, Кудла проти Польщі, Маліновські проти Польщі та ін.), але підстави скарг переважно стосуються надмірної тривалості всього провадження та скарги щодо неефективності національного засобу правового захисту щодо надмірної тривалості провадження (йдеться про відсутність на державному рівні внутрішніх, «домашніх» компенсаційних механізмів відшкодування шкоди особам (простіше кажучи, виплати грошей), щодо яких констатовано факт надмірно тривалого провадження).

І польська Фемида, і польське суспільство розуміють важливість широкої дискреції органів судового розслідування та прокурора і погоджуються в рамках своєрідного «суспільного договору» про таке. Безперечно, це вияв великої довіри суспільства і визнання авторитету державних інституцій, презумпції компетентності і добросовісності державних службовців. Проте, не будемо ідеалізувати польський досвід. Для об'єктивності дослідження треба вказати й на ризики, які обговорюються в академічних колах. Це, наприклад, вплив політичних процесів на досудове провадження, що виражається у змінах законодавства, які посилюють позиції прокурора «для боротьби з демократичною опозицією» [13, с. 64] або проблема розширення дискреції прокурора до такої межі, коли у світлі конституційного терміну «здійснення правосуддя» постає питання про обмеження прокурором повноважень суду [14], або ж дискусія про «нелегальний спосіб збирання доказів» [15]. Іншими словами, пошук інституційного балансу, балансу ресурсів і завдань, балансу публічних і приватних інтересів продовжується.

Висновки. Дослідження продемонструвало відмінну від української модель належної правової процедури в частині організації досудового процесу. Очевидною рисою польського «підготовчого провадження» є доволі широка дискреція сторони обвинувачення, яка в українському суспільстві знала б суттєвої критики з огляду на побоювання потенційних ризиків зловживань, недобросовісності чи упереджень, а зрештою й через ментальну неготовність до спрощення тих політик, правил і процедур, які сьогодні функціонують і дають змогу суворо регламентувати роботу суб'єктів кримінальної процесуальної діяльності. Проте, переслідуючи таку мету, часом ми ризикуємо створити надмірний тягар для прокурорів та органів досудового розслідування у формі «недосяжного золотого стандарту» процесуальної діяльності. Це інколи невиправдано ускладнює виконання завдань, передбачених ст. 2 українського КПК. Натомість у польському кримінальному процесуальному законодавстві залишається багато «повітря між рядками». Спостерігається відсутність потреби все «юридизувати» і делегована стороні обвинувачення широка автономія, свобода при ухваленні процесуальних рішень та проведенні процесуальних дій. Головний висновок полягає в тому, що польська практика доводить: *менш жорстке регулювання і більша дискреція сторони обвинувачення не суперечать змісту верховенства права та практиці ЄСПЛ*. Утім для реалізації такої кримінальної політики на державному рівні потрібна не тільки норма закону, але й її легітимізація на підставі «суспільного договору», суспільної довіри до органів державної влади, історично зумовлена ментальна готовність делегувати дискреційні повноваження суб'єктам процесуальної діяльності як гарантії того, що у кожній ситуації правозастосування будуть сумлінно застосовані усі необхідні, передбачені законом, процесуальні інститути та криміналістичні засоби для досягнення справедливості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дуфенюк О. Польський досвід підготовки юристів до роботи з науковими доказами у кримінальному провадженні. *Форум Права*. 2019. 57(4). С. 26–37. DOI: 10.5281/zenodo.3403545.
2. Дуфенюк О. Досвід Польщі стосовно участі судового експерта у кримінальному провадженні. *Науковий вісник ЛьвДУВС*. 2018. № 1. С. 298–306.
3. Березніков О. Польський досвід криміналізації наруги над могилою. *Юридичний вісник*. 2023. № 4. С. 146–152. DOI: 10.32782/yuv.v4.2023.19.
4. Федчишина В. Використання спеціальних економічних знань у польському кримінальному процесі: доктринальні погляди та судова практика. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2018. Вип. 2(2). С. 108–112.
5. Packer H. L. Two Models of the Criminal Process. *University of Pennsylvania Law Review*. 1964. Vol. 113 (1). P. 1–68.
6. Михайленко В. В. Застосування належної правової процедури як завдання кримінального провадження. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. 2020. № 1 (21). С. 1–17.
7. Kodeks postępowania karnego. Stan prawny aktualny na dzień: 26.11.2025. Dz.U.2025.0.46 t.j. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. URL: <https://lexisge.pl/kodeks-postepowania-karnego>.

8. Werbel-Cieślak M. Kilka uwag o obecnej pozycji prokuratora i jego roli w postępowaniu karnym. *Studia Prawnoustrojowe*. 2025. № 70. DOI: 10.31648/sp.11676.
9. Дуфенюк О. Стратегія перекладу польського правового тексту на прикладі термінології кримінального процесу. *Науковий вісник ЛьвДУВС*. 2017. Вип. 1. С. 324–332.
10. Kaczmarek M. Kryminalistyczne badanie miejsca zdarzenia w teorii i praktyce. Wydawnictwo Szkoły Policji w Pile, 2011. 141 s.
11. Stefański R.A. Dopuszczalność w postępowaniu karnym dowodów uzyskanych w sposób nielegalny w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych. *Studia Prawnoustrojowe*. 2018. № 41. S. 359–380. URL: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=786309>.
12. Stefański R.A. Zawiadomienie o rażącym naruszeniu obowiązków procesowych przez oskarżyciela publicznego lub prowadzącego postępowanie przygotowawcze. *Ius Novum*. 2025. № 19(1). S. 37–60. URL: <https://iusnovum.lazarski.pl/iusnovum/en/article/view/2006>.
13. Dudka K. Czynniki kształtujące model postępowania przygotowawczego. *Ius Novum*. 2025. № 19(3). S. 57–65. DOI: 10.26399/iusnovum.v19.3.2025.24/k.dudka.
14. Kardas P. Czy decyzje procesowe prokuratora mogą ograniczać sąd w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości: perspektywa modelowa i zmiany ustawodawcze. *Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych*. 2025. № 29(4). S. 463–508. DOI: 10.60677/CPKiNP2025.4.4.
15. Rychlewska A. O przepisie art. 168a k.p.k. jako przyzwoleniu na korzystanie w ramach procesu karnego z dowodów zdobytych w sposób nielegalny. *Palestra*. 2016. № 5. URL: <https://palestra.pl/pl/czasopismo/wydanie/5-2016/arttykul/o-przepisie-art.-168a-k.p.k.-jako-pryzwoleniu-na-korzystanie-w-ramach-procesu-karnego-z-dowodow-zdobytych-w-sposob-nielegalny>.

Дата першого надходження рукопису до видання: 5.01.2026
Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 26.01.2026
Дата публікації: 2.02.2026

© Дуфенюк О.М., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0